

Profesor Zbigniew Szczepan Kączkowski
(10 IV 1921-27 XI 2018)

Zbigniew Kączkowski urodził się w Krakowie 10 kwietnia 1921r. W roku 1939 zdał egzamin maturalny w liceum matematyczno-fizycznym w Gdyni. Dalsze studia przerwał wybuch II Wojny Światowej. Zbigniew Kączkowski był zaangażowany w walkę z okupantem niemieckim jako drużynowy Szarych Szeregów w Warszawie (1940/1941); jako członek oddziału ZWZ w kwietniu 1943 r. został aresztowany przez Gestapo i w czerwcu 1943 r. wywieziony do obozu koncentracyjnego Auschwitz (nr 125727). W latach 1944/1945 był więźniem obozów koncentracyjnych w Buchenwaldzie i Dorze a od kwietnia do maja 1945- Ravensbrück. Po zakończeniu wojny wrócił do kraju; rozpoczął prace w Biurze Odbudowy Portów w Gdyni. Jednocześnie studiował na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Gdańskiej. Od lutego 1947 r. pełnił rolę asystenta w katedrze Geometrii Wykreślnej pod kierunkiem prof. Franciszka Otto a następnie – asystenta w katedrze Mechaniki Budowli pod kierunkiem prof. Witolda Nowackiego. W roku 1950 powierzono Mu kierownictwo zespołowej katedry Wytrzymałości Materiałów i Mechaniki Budowli w Szkole Inżynierskiej w Szczecinie oraz obowiązki kierownika działu budowlanego w Biurze Projektów Przemysłu Włókien Sztucznych w Szczecinie. Od roku 1954 pracuje w Warszawie w Katedrze Mechaniki Budowli Wydziału Budownictwa Przemysłowego Politechniki Warszawskiej. W roku 1955 zostaje kierownikiem tej Katedry. Od roku 1962 Katedra ta weszła w skład Wydziału Inżynierii Lądowej PW. Ponadto, w latach 1952-1962 Profesor był samodzielnym pracownikiem naukowym Zakładu Mechaniki Ośrodków Ciągłych Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN.

W latach 1964-1969 Profesor pełnił funkcję prodziekana Wydziału Inżynierii Lądowej PW. W roku 1970 katedry na wydziałach PW zostały rozwiązane; powołano zespoły dydaktyczne. Katedra Mechaniki Budowli została przekształcona w Zespół Mechaniki Budowli w Instytucie Mechaniki Konstrukcji Inżynierskich (IMKI) na Wydziale IL PW. Profesor pełnił funkcję kierownika tego Zespołu do dnia swojej rezygnacji w kwietniu 1979 r. Funkcję tę wówczas przejął ówczesny dyrektor IMKI prof. Gustaw Rakowski. W roku 1983 prof. Marek Kwieciński, ówczesny dyrektor IMKI, zawiesił Profesora w czynnościach służbowych. Profesor wystąpił z wnioskiem o zwolnienie z pracy na PW, które zaakceptował ówczesny Dziekan WIL PW prof. Wiesław Stachurski a następnie na to zwolnienie zgodził się ówczesny Rektor PW prof. Władysław Findeisen. W latach 1984-1991 Profesor pracował w IPPT PAN.

Profesor Zbigniew Kączkowski był członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej (PTMTS) od 1958 r.; w latach 1971-1976 był przewodniczącym Zarządu Głównego PTMTS, od 1978 r. – członkiem honorowym PTMTS. Aż do ostatnich dni wspierał swym doświadczeniem Redakcję periodyku Mechanika Teoretyczna i Stosowana (obecnie: Journal of Applied and Theoretical Mechanics).

Profesor był jednym z redaktorów periodyku Archiwum Inżynierii Lądowej; w latach 1973-1978 był redaktorem naczelnym tego pisma, później- członkiem rady redakcyjnej. Pismo to jest związane merytorycznie z działalnością Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, którego Profesor był członkiem w latach 1966-1981.

Profesor był jednym z najważniejszych recenzentów periodyku Polska Bibliografia Analityczna Mechaniki aż do jego kasacji w 1990 r.; pismo to publikowało jawne recenzje i opinie prac polskich. Jego ostatnim redaktorem naczelnym był prof. Józef Joachim Telega, który współpracę z Profesorem Kączkowskim wyjątkowo wysoko cenił.

W latach 1969-1984 Profesor był członkiem Komitetu Mechaniki PAN. Od 1997 r. był członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Metod Komputerowych Mechaniki (PTMKM) a także

laureatem Medalu PTMKM im. prof. O.C. Zienkiewicza w roku 2007.

Profesor był niezrównanym wykładowcą. W czasie wykładów tworzył rozwiązania trudnych obliczeniowo zadań mechaniki budowli, często bardzo złożone, co wymagało ogromnego skupienia. Takie wykłady może prowadzić tylko osoba obdarzona wybitnym, niespotykanym umysłem.

Profesor wypromował [24 doktorów nauk technicznych](#).[▣]

Najważniejsze dzieła naukowe Profesora:

Z.Kączkowski, Płyty. Obliczenia statyczne. Arkady, Warszawa 1968, wyd.1 i dwa dalsze wydania a także wydanie rosyjskie z 1984 r.

S.Błaszkwia, Z.Kączkowski, Iterative methods in structural analysis, PWN-Pergamon Press 1966.

Z.Kączkowski, Statyka prętów i ustrojów prętowych. Dynamika prętów i ustrojów prętowych, str 19-240, w: M.Życzkowski, Red. Wytrzymałość elementów konstrukcyjnych, PWN Warszawa 1988.

Z.Kączkowski, Metoda elementów czasoprzestrzennych, str 154-206, w: Komputerowe metody mechaniki ciał stałych, Red. M.Kleiber, PWN, Warszawa 1995.

Profesor miał ogromny wpływ na rozwój mechaniki budowli oraz metod komputerowych mechaniki konstrukcji w naszym kraju. Cechą Jego dzieł są pomysłowość, precyzja i poprawność. Szczególnie godne uwagi są Jego pomysły dotyczące numerycznego opisu drgań i rozprzestrzeniania się fal; opracowane przez Niego metody zmieniły sposób tworzenia równań metody elementów skończonych, mocno wiążąc ją z fizyką tych zjawisk.

[Spotkanie z doktorantami z okazji 95 urodzin Profesora](#)